

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4902/2545

นางสาว อุษา อินสว่าง โจทก์ นาย โสภณ ศรีนาค จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 142

ย่อ / หลักกฎหมาย

ศาลชั้นต้นตั้งประเด็นข้อพิพาทไว้เพียงว่า โจทก์เป็นเจ้าของรวมในที่ดินพิพาทหรือไม่ แต่ในการวินิจฉัยประเด็นดังกล่าว ก็ต้องพิจารณาคำฟ้องและคำให้การด้วยว่า โจทก์อ้างว่าเป็นเจ้าของรวมนั้น โจทก์อ้างโดยอาศัยเหตุอะไรและจำเลยยอมรับหรือไม่เมื่อโจทก์ฟ้องขอให้ใส่ชื่อโจทก์เป็นเจ้าของรวมในที่ดินพิพาทร่วมกับจำเลยโดยอ้างว่าเป็นทรัพย์สินที่โจทก์ทำมาหาได้ร่วมกันในระหว่างที่อยู่กินฉันสามีภริยากับจำเลย จำเลยให้การปฏิเสธ จึงต้องวินิจฉัยข้ออ้างของโจทก์เสียก่อนว่ารับฟังได้หรือไม่ หากรับฟังได้โจทก์ก็ย่อมมีสิทธิขอให้ใส่ชื่อโจทก์ในที่ดินพิพาทในฐานะเจ้าของรวม หากรับฟังไม่ได้โจทก์ก็ต้องแพ้คดี ประเด็นที่ว่าโจทก์ได้อยู่กินฉันสามีภริยากับจำเลยหรือเป็นภริยาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายของจำเลยหรือไม่ จึงเกี่ยวกับประเด็นข้อพิพาทที่ศาลชั้นต้นกำหนดไว้และนำไปสู่การวินิจฉัยประเด็นเรื่องการเป็นเจ้าของรวมของโจทก์ แม้ศาลชั้นต้นจะมีได้กำหนดเป็นประเด็นข้อพิพาทและมีได้วินิจฉัย ศาลอุทธรณ์ก็มีอำนาจหยิบยกขึ้นวินิจฉัยได้ไม่ถือว่าเป็นการวินิจฉัยนอกประเด็น

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อต้นปี 2531 โจทก์และจำเลยได้แต่งงานอยู่กินเป็นสามีภริยาโดยไม่ได้จดทะเบียนสมรสและทำมาหาได้ร่วมกัน เมื่อประมาณเดือนเมษายน 2532 โจทก์และจำเลยได้ร่วมกันซื้อและครอบครองที่ดินตามแบบหมายเลข 3 (น.ส.3) เล่ม 1 หน้า 3 หมู่ที่ 2 ตำบลย่านยาว อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี จากนายสวาท ทองนาค จำนวน 11 ไร่เศษ หรือคิดเป็นอัตราส่วน 4,480 ส่วน ในจำนวน 8,680 ส่วน โจทก์ยอมให้ใส่ชื่อจำเลยเป็นผู้ถือครองที่ดินแทนโจทก์ ต่อมาวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2540 โจทก์และจำเลยได้แบ่งขายที่ดินให้นายปรีชา สุวรรณประทีป จำนวน 4 ไร่ หรือ 1,600 ส่วน คงเหลือที่ดิน 7 ไร่ 80 ตารางวา หรือ 2,880 ส่วน จำเลยไม่นำเงินที่ได้จากการขายที่ดินให้โจทก์แต่นำไปเล่นการพนันและเที่ยวเตร่จนหมด โจทก์จึงไม่ประสงค์จะอยู่กินเป็นสามีภริยากับจำเลยอีกต่อไป และได้ทวงถามให้จำเลยใส่ชื่อโจทก์เป็นเจ้าของรวมในที่ดินแปลงดังกล่าวทั้งหนึ่ง แต่จำเลยปฏิเสธและจะนำที่ดินไปแบ่งขายให้บุคคลอื่น ขอให้บังคับจำเลยจดทะเบียนใส่ชื่อโจทก์เป็นเจ้าของรวมที่ดินแบบหมายเลข 3 (น.ส.3 ก.) เล่ม 1 หน้า 3 หมู่ที่ 2 ตำบลย่านยาว อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ร่วมกับจำเลยจำนวน 1,440 ส่วน จากจำนวน 2,880 ส่วน โดยให้จำเลยเป็นผู้ชำระค่าธรรมเนียมให้การจดทะเบียนดังกล่าว หากจำเลยไม่ปฏิบัติตามให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนา จำเลยให้การว่า จำเลยไม่เคยแต่งงานหรืออยู่กินเป็นสามีภริยากับโจทก์ จำเลยจ้างโจทก์มาเป็นลูกจ้างเลี้ยงเปิดให้จำเลยชั่วคราว โจทก์ได้รับเงินค่าจ้างแต่ละเดือนครบถ้วนแล้ว จำเลยและนายชาติ ศิลาโรจน์ ได้ซื้อที่ดินตามแบบหมายเลข 3 (น.ส.3 ก.) เล่ม 1 หน้า 3 หมู่ที่ 2 ตำบลย่านยาว อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี จากนายสวาท ทองนาคก่อนที่โจทก์จะมาเป็นลูกจ้างของจำเลยโดยใช้เงินของจำเลยเอง โจทก์จึงไม่มีสิทธิขอแบ่งที่ดินหรือทรัพย์สินอื่นจากจำเลย ขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค 7 พิพากษากลับ ให้จำเลยจดทะเบียนใส่ชื่อโจทก์เป็นเจ้าของรวมในที่ดินพิพาท เฉพาะส่วนของจำเลย ตามแบบหมายเลข 3 (น.ส.3 ก.) เล่ม 1 หน้า 3 หมู่ที่ 2 ตำบลย่านยาว อำเภอสามชูก จังหวัดสุพรรณบุรี โดยให้โจทก์และจำเลยออกค่าใช้จ่ายในการจดทะเบียนคนละครึ่ง หากจำเลยไม่ปฏิบัติตามให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลย จำเลยฎีกา ศาลฎีกา วินิจฉัยว่า "ส่วนที่จำเลยฎีกาว่า ศาลอุทธรณ์ภาค 7 หยิบยกประเด็นว่าโจทก์เป็นภริยาที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายของจำเลยหรือไม่ ขึ้นวินิจฉัยโดยที่ศาลชั้นต้นมิได้กำหนดเป็นประเด็นพิพาท ถือว่าเป็นการวินิจฉัยนอกประเด็นนั้น เห็นว่า แม้ศาลชั้นต้นจะตั้งประเด็นข้อพิพาทไว้เพียงว่า โจทก์เป็นเจ้าของรวมในที่ดินพิพาทตามฟ้องหรือไม่แต่ในการวินิจฉัยประเด็นดังกล่าวก็ต้อง พิจารณาคำฟ้องและคำให้การของโจทก์และจำเลยด้วยว่าที่โจทก์อ้างว่าเป็นเจ้าของรวมนั้นโจทก์ อ้างโดยอาศัยเหตุอะไรและจำเลยยอมรับหรือไม่ คดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้ใส่ชื่อโจทก์เป็นเจ้าของรวม ในที่ดินพิพาทร่วมกับจำเลยโดยอ้างเหตุว่าที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์สินที่โจทก์ทำมาหาได้ร่วมกันใน ระหว่างที่อยู่กินฉันสามีภริยากับจำเลย ซึ่งข้ออ้างดังกล่าวจำเลยให้การปฏิเสธ ดังนั้น ในการวินิจฉัย ประเด็นข้อพิพาทดังกล่าวจึงต้องวินิจฉัยข้ออ้างของโจทก์เสียก่อนว่ารับฟังได้ดังที่กล่าวในฟ้อง หรือไม่ หากรับฟังได้โจทก์ก็ย่อมมีสิทธิขอให้ใส่ชื่อโจทก์ในที่ดินพิพาทในฐานะเจ้าของรวม หาก รับฟังไม่ได้โจทก์ก็ต้องแพ้คดีประเด็นที่ว่าโจทก์ได้อยู่กินฉันสามีภริยากับจำเลยหรือเป็นภริยาที่ไม่ ชอบด้วยกฎหมายของจำเลยหรือไม่ จึงเกี่ยวกับประเด็นข้อพิพาทที่ศาลชั้นต้นกำหนดไว้และเป็น ประเด็นสำคัญที่จะนำไปสู่การวินิจฉัยประเด็นเรื่องการเป็นเจ้าของรวมของโจทก์ แม้ศาลชั้นต้นจะ มิได้กำหนดประเด็นข้อพิพาทและมีได้วินิจฉัย ศาลอุทธรณ์ภาค 7 ก็มีอำนาจหยิบยกขึ้นวินิจฉัยได้ ไม่ถือว่าเป็นการวินิจฉัยนอกประเด็นแต่อย่างใด ฎีกาของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน" พิพากษายืน

องค์คณะ

สมิตร สุภาดุลย์ · ไพศาล เจริญวุฒิ · สมชัย เกษขุมพล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/4902/2545>